

Лекція № 7 Економіка та інфраструктура країни

Основним критерієм визначення економічного рівня розвитку держави є величина Валового внутрішнього та Валового національного продукту у розрахунку на душу населення.

Поділ країн на групи залежно від рівня їх економічного розвитку називається типологією держав, відповідно до якої суверенні держави поділяють на чотири типи.

- *Високорозвинуті країни* (виробляють $\frac{2}{3}$ ВВП світу, їх близько 30).
- *Країни, що розвиваються* ($\frac{1}{4}$ ВВП світу, приблизно 130 країн).
- *Країни з перехідною економікою* Центральної та Східної Європи, Північної та Центральної Азії (до 30 країн).
- *Країни централізовано керованої економіки*: Китай, Куба, Корея Північна, В'єтнам.

Крім ВВП (ВВП) при виділенні типів країн використовують новий інтегральний показник соціального розвитку країн так званий *Індекс розвитку людського потенціалу* (ІРЛП), який враховує розмір реального доходу на душу населення, середню очікувану тривалість життя та рівень освіченості населення країни. Найвищі показники ІРЛП мають високорозвинуті країни великої сімки (США, Японія, Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія та Канада), інші країни Західної Європи та Австралія і Нова Зеландія.

Типологія країн за рівнем економічно-соціального розвитку має практичне значення. Так в ООН для вирішення проблеми подолання відсталості країн, що розвиваються, визначають держави, що найбільше потребують фінансової та гуманітарної допомоги.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) – визначається як сукупна вартість всієї кінцевої продукції, випущеної на території країни за рік.

Валовий національний продукт (ВНП) – складається з ВВП за вирахуванням прибутків іноземних компаній у даній країні та з додаванням прибутків, отриманих підприємцями даної країни за кордоном.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) – сукупна вартість кінцевої продукції підприємств, галузей матеріального виробництва і сфери послуг, що знаходяться на території країни. **ВВП** – сукупний дохід, вироблений на території країни.

Валовий національний продукт (ВНП) – дохід, який включає вартість товарів і послуг, вироблених національними суб'єктами (підприємствами, організаціями і приватними особами) за рік, незалежно від їх місцезнаходження (на території країни чи за кордоном).

Інфляція — надмірне, проти потреб товарообігу, збільшення кількості паперових грошей з наступним їх швидким знеціненням

Форма власності — це стійка система економічних відносин і господарських зв'язків, що зумовлює відповідний спосіб та механізм поєднання працівника і засобів виробництва.

Історичні форми власності:

- *Первісно-общинна* — для неї характерні однакові права всіх членів общини на панівний об'єкт власності — землю, а також на засоби праці й результати виробництва.
- *Рабовласницька* — характеризується абсолютною концентрацією прав власності рабовласника на засоби виробництва, результати праці й на працівника (раба).
- *Феодальна* — передбачає абсолютні права власності феодала на землю й обмежені права на працівника (селянина-кріпака).
- *Капіталістична* — характеризується зосередженням прав власності підприємця на засоби та результати праці і відсутністю власності на найманого робітника, який має особисту свободу.

Приватні форми власності:

- Індивідуально-трудова
 1. Одноосібна
 2. Сімейна
- З найманою працею
 1. Індивідуальна із застосуванням найманої праці
 2. Партнерська
 3. Корпоративна (акціонерна)

Суспільні форми власності:

- Державна
 1. Загальнодержавна
 2. Комунальна (муніципальна)
- Колективна
 1. Власність колективу підприємства
 2. Кооперативна
 3. Власність громадських організацій
 4. Власність релігійних і культових організацій

Господарство, іноді **еконóміка** (*англ. economy*) — сукупність всіх чинників (матеріальних і духовних), які є у розпорядженні людини чи людської спільноти (господаря) і використання яких дозволяє отримувати засоби задоволення потреб.

Типи господарств

-
- **Домашнє господарство**, також **домогосподарство**,
 - **Міське господарство**
 - **Особисте селянське господарство**
 - **Народне господарство**
 - **Суспільне господарство**
 - **Світове господарство** чи **глобальне господарство**

Під **інфраструктурою туризму розуміється** система забезпечення переміщення, життя, відпочинку та пізнавальної діяльності туристів — комплекс споруд, інженерних і комунікаційних мереж, засобів зв'язку, доріг, підприємств індустрії туризму, засобів інформації та забезпечення туристської діяльності, а також власне туристів.

Елементами інфраструктури туризму є:

- 1) Об'єкти транспортних перевезень:
- 2) Об'єкти розміщення:
- 3) Об'єкти харчування:
- 4) Об'єкти розваги:
- 5) Туристські організації: